

**RAPORT EWALUACJI WEWNĘTRZNEJ
GIMNAZJUM W BIEŻUNIU
ROK SZKOLNY 2015/2016**

Obszar ewaluacji:

„POMOC PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA”

Spis treści

<i>Wstęp</i>	3
1. PRZEDMIOT EWALUACJI	3
2. CEL EWALUACJI	3
3. PYTANIA KLUCZOWE	3
4. KRYTERIA SUKCESU	4
5. METODOLOGIA	4
5.1. Metody badawcze	4
5.1.1. Ankiety	4
5.1.2. Wywiad z dyrektorem szkoły	5
5.1.3 Wywiad z psychologiem szkolnym	5
5.2. Dobór próby do badania	5
6. HARMONOGRAM EWALUACJI	5
7. ANALIZA DANYCH	6
7.1.1. Anonimowa ankieta dla rodziców	6
7.1.2. Anonimowa ankieta dla uczniów	7
7.1.3. Anonimowa ankieta dla nauczycieli	8
7.1.4. Wywiad z dyrektorem szkoły	11
7.1.5. Wywiad z psychologiem szkolnym	12
8. WNIOSKI Z BADAŃ	14
9. PODSUMOWANIE	15

ZAŁĄCZNIKI

- Załącznik nr 1 – anonimowa ankieta dla uczniów
- Załącznik nr 2 – anonimowa ankieta dla nauczycieli
- Załącznik nr 3 – anonimowa ankieta dla rodziców
- Załącznik nr 4 - arkusz wywiadu z dyrektorem szkoły
- Załącznik nr 5 – arkusz wywiadu z psychologiem szkolnym.

WSTĘP

Raport ten jest zwięźczeniem badania ewaluacyjnego dotyczącego organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w gimnazjum w Bieżuniu.

Ewaluacja miała na celu zdiagnozowanie funkcjonowania naszego gimnazjum w zakresie wymienionego obszaru, a powstałe wnioski mają służyć jego udoskonaleniu. Podstawę prawną do przeprowadzenia ewaluacji stanowi **Rozporządzenie MEN z dnia 10 maja 2013 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego**.

W kolejnych rozdziałach zostanie przedstawiony przedmiot badania i jego obszary. Następnie przedstawimy pytania kluczowe, na jakie szukaliśmy odpowiedzi w trakcie procesu badawczego, a także kryteria, jakimi kierowaliśmy się podczas analizowania uzyskanych danych. Zostaną także przedstawione wykorzystane metody badawcze oraz sposób doboru próby do badania. W dalszej części raportu opisane zostaną wyniki analizy danych. Będą to odpowiednio wnioski z badania ankietowego przeprowadzonego wśród rodziców, uczniów i nauczycieli, a także wnioski z wywiadu z dyrektorem szkoły i psychologiem szkolnym.

Całość raportu zakończy podsumowanie, w którym zostaną zebrane najistotniejsze wnioski i rezultaty badania.

1. PRZEDMIOT EWALUACJI

W ramach przedmiotu ewaluacji wyróżniono główny obszar badań: **Pomoc psychologiczno-pedagogiczną w gimnazjum**.

2. CEL EWALUACJI:

- Ukazanie działań, uwzględniających pomoc psychologiczno-pedagogiczną w opinii rodziców, uczniów i nauczycieli.
- Zbadanie potrzeb w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w gimnazjum.

3. PYTANIA KLUCZOWE:

1. Jak w gimnazjum funkcjonuje udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej?
2. Jaki jest poziom wiedzy rodziców na temat proponowanych form zajęć w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej?
3. Czy wychowawca posiada indywidualne teczki ucznia?
4. W jaki sposób dokonuje się oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej?
5. Z jakich form pomocy psychologiczno-pedagogicznej korzystają uczniowie?
6. Na jakiej podstawie wychowawcy kwalifikują uczniów do pomocy psychologiczno-pedagogicznej?
7. Czy nauczyciele gimnazjum współpracują w procesie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej?
8. Czy nauczyciele indywidualizują pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych?
9. Czy pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest realizowana przez nauczycieli i wychowawców we współpracy z poradnią psychologiczno-pedagogiczną, placówkami doskonalenia nauczycieli i innymi instytucjami?

4. KRYTERIA SUKCESU

- Szkoła diagnozuje potrzeby w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
- Szkoła udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom i nauczycielom w odpowiednich formach.
- Rodzice współpracują i wiedzą o formach udzielanej pomocy oraz znają wyniki jej ewaluacji.

5. METODOLOGIA

5.1. METODY BADAWCZE

Opis danych i sposób ich zbierania:

W badaniach posłużono się następującymi narzędziami:

- ilościową – metoda sondażu z użyciem anonimowej ankiety dla rodziców, uczniów klas I - III i nauczycieli.

ankieta dla rodziców

ankieta dla uczniów

ankieta dla nauczycieli

- jakościową – rozmowa z dyrektorem szkoły i psychologiem szkolnym.

wywiad z dyrektorem szkoły

wywiad z psychologiem szkolnym

Zbieranie danych odbywało się podczas:

- spotkań zespołu ewaluacyjnego,
- przeprowadzonych badań ankietowych,
- rozmów z dyrektorem szkoły i psychologiem szkolnym
- rozmów z wychowawcami, nauczycielami z II etapu edukacyjnego, psychologiem, logopedą, doradcą zawodowym.
- analiza dokumentacji (Statut, opinie i orzeczenia Poradni PP, Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne)
- obserwacja

5.1.1. Ankiety

Ankiety liczą odpowiednio:

- 10 pytań dla rodziców
- 9 pytań dla uczniów
- 22 pytania dla nauczycieli

Znaczną część każdego z kwestionariuszy stanowią pytania zamknięte. W każdej z ankiet znajdują się również pytania otwarte. Część pytań zamkniętych w opracowanych ankietach została skonstruowana w oparciu o kilkustopniowy wybór.

5.1.2 Wywiad z dyrektorem szkoły

Wywiad z dyrektorem szkoły zawierał 4 pytania dotyczące potrzeb uczniów, rodziców oraz efektów udzielanej pomocy.

5.1.3 Wywiad z psychologiem szkolnym

Wywiad z psychologiem szkolnym zawierał 4 pytania dotyczące organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w szkole.

5.2 DOBÓR PRÓBY DO BADANIA

Badaniem ewaluacyjnym miała zostać objęta część rodziców, Rada Pedagogiczna oraz uczniowie klas I-III gimnazjum. W rezultacie udało się je przeprowadzić na próbie 216 respondentów, z czego 68 to rodzice, 20 nauczycieli i 128 uczniów. Dokonując wyboru próby badawczej dbano, aby badaniem objęto jak najszerszą populację. Starano się poznać opinie wielu podmiotów. Dlatego wybrano następujących przedstawicieli: uczniów klas I -III, nauczycieli, dyrektora szkoły oraz psychologa szkolnego.

6. HARMONOGRAM EWALUACJI:

Termin realizacji	Harmonogram działań zespołu ewaluacyjnego	Osoby odpowiedzialne
Październik 2015	Przygotowanie ewaluacji: określenie przedmiotu ewaluacji.	zespół
Październik- Listopad 2015	Spotkanie członków zespołu i opracowanie planu ewaluacji wewnętrznej: - wstępna faza planowania - opracowanie planu z harmonogramem	zespół
Grudzień2015-luty 2016	Przebieg ewaluacji, zbieranie informacji: - analiza dokumentów regulujących pracę szkoły w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej Przeprowadzenie ankiet wśród rodziców, uczniów i nauczycieli. -wywiady z dyrektorem ZPO i psychologiem szkolnym.	zespół
Marzec 2016	Analiza zebranych informacji, wnioski w postaci mocnych i słabych stron	zespół
Kwiecień 2016	Analiza danych: Przetworzenie jakościowo –ilościowe zgromadzonych informacji.	zespół
Maj/czerwiec 2016	Zredagowanie wniosków, opracowanie wstępnego raportu ewaluacji dotyczącego obszaru: Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w roku szkolnym 2015/2016 - prezentacja raportu Radzie Pedagogicznej - zamieszczenie na stronie internetowej placówki z informacją do rodziców i uczniów	zespół

7. ANALIZA DANYCH

7.1.1. Anonimowa ankieta dla rodziców

W badaniu ankietowym wzięło udział 68 rodziców gimnazjalistów, (90%) z nich odpowiedziało, że zostali poinformowani o zajęciach pozalekcyjnych organizowanych w szkole, (pytanie nr 1).

(85%) ankietowanych rodziców odpowiedziało, że ich dziecko uczestniczy w zajęciach pozalekcyjnych organizowanych na terenie szkoły (pytanie nr 2).

Na pytanie trzecie, w jakich zajęciach pozalekcyjnych organizowanych przez szkołę Pani/Pana dziecko uczestniczy (54%) rodziców odpowiedziało, że w zajęciach dydaktyczno-wyrównawczych, (31%) wskazało zajęcia sportowe, 16% zajęcia rozwijające uzdolnienia, kolejne zajęcia, w których uczniowie uczestniczą to:

- (12%) zajęcia z psychologiem szkolnym,
- (9%) zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- (6%) zajęcia logopedyczne i pozaszkolne (tj. muzyczne, plastyczne, taneczne),
- (2%) – rewalidacyjne, niski % wynika z faktu, iż tylko dwoje uczniów w gimnazjum objętych jest taką formą pomocy.

(79%) ankietowanych rodziców wyraża opinię, że zajęcia pozalekcyjne oferowane przez szkołę spełniają ich oczekiwania, (pytanie nr 4).

Na pytanie o efektywność zajęć pozalekcyjnych (76%) rodziców zauważa poprawę (lepsze wyniki w nauce) ich dzieci, (pytanie nr 5).

(65%) ankietowanych rodziców w trudnych sytuacjach wychowawczych i edukacyjnych zwraca się o pomoc do wychowawcy, w następnej kolejności (22%) rozmawia z nauczycielem przedmiotu, (15%) szuka pomocy w kierunku poprawy sytuacji u psychologa szkolnego, (12%) rodziców kontroluje udział dziecka w zajęciach pozalekcyjnych.

W opinii (82%) przebadanych rodziców nauczyciele dostosowują wymagania do indywidualnych potrzeb dziecka.

Druga część ankiety (pytania 8, 9 i 10) była przeznaczona do wypełnienia dla rodziców, których dziecko posiada opinię lub orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Na pytanie nr 8 dotyczące znajomości zaleceń z opinii i orzeczeń aż (36%) ankietowanych rodziców nie udzieliło odpowiedzi, (64%) zaś odpowiedziało twierdząco na to pytanie.

W opinii (86%) rodziców nauczyciele przestrzegają zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach w pracy z ich dziećmi, (7%) ankietowanych odpowiedziało negatywnie i pozostałe (7%) ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na powyższe pytanie.

(93%) ankietowanych rodziców stosuje się do zaleceń dla rodziców zawartych w opinii lub orzeczeniu, wynik jest zaskakujący ponieważ zaledwie (64%) rodziców deklaruje, że zna zalecenia z opinii /orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

7.1.2. Anonimowa ankieta dla uczniów

Poniższy raport opiera się na wynikach ankiety przeprowadzonej w marcu 2016 roku wśród uczniów Gimnazjum im. Stefana Gołębiowskiego w Bieżuniu. Ankieta składała się z dziewięciu pytań, odnoszących się do opinii, wniosków, oczekiwań uczniów związanych z proponowanymi przez szkołę zajęciami pozalekcyjnymi. W ankiecie wzięło udział 128 uczniów (49,2% dziewcząt i 50,8% chłopców)

Na pytanie 1: Dotyczące tego, czy uczniowie uczęszczają na zajęcia dodatkowe - blisko 82% ankietowanych odpowiedziało twierdząco.

Jeżeli chodzi o typ zajęć preferowany przez uczniów, chodzących na nie, to zdecydowanie największą popularnością cieszą się zajęcia sportowe. Z ankiety wynika, iż jest to 74 uczniów. W dalszej kolejności należy wymienić zajęcia: dydaktyczno-wyrównawcze (45%); rozwijające (39%); pozaszkolne (20%), (pytanie nr 2). Zdecydowana większość ankietowanych, bo blisko (81%) chętnie bierze udział w proponowanych zajęciach.

Trzecie pytanie ankiety, dotyczyło metod pracy wykorzystywanych przez prowadzących zajęcia. Według uczniów, z największą częstotliwością pojawiają się:

- praca w grupach (68,5%)
- burza mózgów (39,4%)
- prezentacja (31,5%)
- projekt (29,1%)

pozostałe metody zawarte w ankiecie były wskazywane rzadziej.

Motywacja – to kolejny element o jaki zostali zapytani ankietowani, (pytanie nr 4). W jaki sposób nauczyciele motywują do pracy? Co jest odbierane jako motywacja do działania?

Odpowiedzi na to pytanie były zróżnicowane. Najbardziej liczna grupa wskazała – możliwość poprawy (50%) – jako coś, co mobilizuje. Poza tym wskazywano jeszcze:

- otrzymanie pochwały na forum klasy(48%)
- otrzymanie punktów dodatnich do zachowania (44%)
- zauważenie postępów ucznia (40,7%)
- plakaty, referaty, prezentacje [jako prace dla chętnych] (32%)

W następnym pytaniu (pytanie nr 5) uczniowie mieli ocenić wpływ proponowanych zajęć (uczestnictwo w nich) na osiągnięte wyniki w nauce. Można pokusić się o stwierdzenie, że tylko (57%) uczniów zauważa automatyczne przełożenie na otrzymywane noty z poszczególnych przedmiotów,

Jeżeli chodzi o spełnienie przez szkołę oczekiwań związanych z zajęciami, uczniowie w (61%) są usatysfakcjonowani z oferty Gimnazjum, (pytanie nr 6).

Pytanie nr 7 dotyczyło oczekiwań uczniów w stosunku do szkoły. Chodziło w nim o sprecyzowanie oczekiwań co do rodzaju proponowanych zajęć. Zajęcia ujęte w ankiecie podzielono na trzy grupy: zajęcia wyrównawcze, zajęcia sportowe, zajęcia rozwijające. W pierwszej grupie największa liczba ankietowanych chce dodatkowych spotkań z matematyki (58%). Kolejne propozycje wiążą się z : biologią (36,6%), językiem angielskim (36%), chemią

(32,5%) oraz fizyką (31,6%). Można zauważyć pewną prawidłowość we wskazaniach uczniów. Tematyka oczekiwanych zajęć pozalekcyjnych winna wiązać się z przedmiotami ścisłymi.

W grupie zajęć sportowych największą popularnością cieszyła się piłka siatkowa (62,4%), piłka nożna (60,7%) oraz wyjazdy na basen (34%).

Jeżeli chodzi o zajęcia rozwijające uzdolnienia sytuacja wygląda następująco: z. komputerowe (38,7%), z. taneczne (32,7%), z. muzyczne (31,8%).

Ostatnie dwa pytania w ankiecie (pytanie nr 8 i 9) związane były z problemami ucznia w szkole. Około (66%) ankietowanych uważa, że nie ma problemów w nauce. Jeżeli takowe się pojawiają (51%) uczniów może liczyć na pomoc koleżeńską. W dalszej kolejności wymieniono: rodziców (45,7%), nauczyciela przedmiotu (42,4%), wychowawcę (33,7%) oraz psychologa szkolnego (10,9%).

7.1.3. Anonimowa ankieta dla nauczycieli.

Ankieta przeprowadzono wśród 20 nauczycieli gimnazjum w Bieżuniu.

Na pytanie 1: „Czy diagnozuje Pan/Pani możliwości edukacyjne swoich uczniów?” 100% nauczycieli odpowiedziało, że tak.

Na pytanie 2: „W jaki sposób diagnozuje Pan/Pani możliwości edukacyjne uczniów?”

- dla (95%) nauczycieli podstawową metodą diagnozowania możliwości edukacyjnych uczniów jest obserwacja na zajęciach;
- (80%) nauczycieli diagnozuje poprzez rozmowy z uczniami w czasie lekcji;
- w trzeciej kolejności (75%) nauczycieli dokonuje analizy dokumentacji ucznia, tj.: opinie, orzeczenia ppp, zaświadczenia lekarskie;
- (60%) nauczycieli włącza do diagnozy rozmowy z wychowawcą oraz kartkówki, sprawdziany, odpowiedź ustną, efekty edukacyjne ucznia;
- ok. (50 %) nauczycieli przeprowadza test na wejście w klasach pierwszych, do diagnozy wykorzystują również wywiad i rozmowę oraz kontakt z rodzicami;
- pisemne testy diagnozujące wiedzę i umiejętności uczniów na początku nauki w szkole oraz pod koniec roku szkolnego w każdej klasie są stosowane przez (20 %) nauczycieli.

Na pytanie 3: „Jakie Pani/Pan podejmuje działania w przypadku zauważenia problemów edukacyjnych uczniów?” Nauczyciele wskazali na:

- indywidualne podejście do ucznia (90%);
- respektowanie zaleceń PPP (85%);
- możliwość poprawy testów, sprawdzianów i konsultacje z psychologiem szkolnym (65%);
- (50%) wykorzystuje mocne strony ucznia;
- 45% kieruje uczniów na zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze;
- dodatkowe zajęcia z danego przedmiotu, zadawanie mniejszych partii materiału, pomoc koleżeńską (po 35%);
- (30%) przeprowadza lekcje powtórzeniowe.

Na pytanie 4: „Jakie działania zwiększające szanse edukacyjne uczniów prowadzi szkoła? Nauczyciele wymienili:

- zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze (100%);
- zajęcia rozwijające uzdolnienia, tj.: koła zainteresowań, teatralne, biblijne (90%),
- zajęcia korekcyjno – kompensacyjne;
- zajęcia logopedyczne i zajęcia sportowe (po 80%);
- zajęcia z psychologiem szkolnym (65%);
- zajęcia rewalidacyjne (50 %).

(70%) ankietyowanych nauczycieli jest zdania, że uczniowie chętnie korzystają z zaproponowanej oferty zajęć dodatkowych.

Z opiniami i orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej dotyczącymi swoich uczniów zapoznało się (100%) badanych nauczycieli (pytanie nr 6).

Na pytanie 7: „Czy realizuje Pani/Pan na swoich zajęciach zalecenia poradni zawarte w opiniach i orzeczeniach?”

(100%) nauczycieli odpowiedziało, że tak.

Wszyscy nauczyciele (100%) indywidualizują pracę z uczniem w czasie prowadzonych przez siebie zajęć.

Nauczyciele, którzy odpowiedzieli twierdząco na pytanie nr 8, zostali poproszeni o wskazanie sposobów indywidualizacji pracy z uczniem, które stosują.

- dostosowanie wymagań do możliwości ucznia – (75%);
- częsta pochwała, mniejsze wymagania po (70%);
- wyszukiwanie mocnych stron ucznia; naprowadzanie ucznia na poprawną odpowiedź poprzez pytania dodatkowe; dostosowanie metod pracy z uczniem - po (65%);
- instruktaż nauczyciela; częsta pomoc w trakcie lekcji- po (60%);
- odpytywanie ucznia w sposób zalecany w opinii i zachęcanie do pracy (55%);
- dostosowanie zadań na sprawdzianach – (50%);
- różnicowanie zadań na lekcji – (45%);
- różnicowanie pracy domowej i stosowanie innego sposobu oceniania oraz wydłużony czas pracy - po (40%);
- praca indywidualna – (35%);
- dzielenie materiału na mniejsze partie – (30%);
- dodatkowe ćwiczenia wyjaśniające i motywujące – (25%);
- pomoc w uzupełnianiu kart pracy– (20%);
- weryfikacja postępów ucznia na lekcji – (15%);
- zadawanie prac domowych opartych na zainteresowaniach ucznia – (5%).

Najczęściej stosowanymi metodami pracy na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych przez nauczycieli są (pytanie 9):

- praca w grupie – (75%);

- filmy dydaktyczne – (70%);
- prezentacje; praca z tekstem; burza mózgów – po (65%);
- projekty – (40%);
- metaplan – (35%);
- praca z komputerem; zajęcia w terenie; konkursy; drama – po (25%).

Na pytanie 10: „Czy wybrany przez Panią/Pana program uwzględnia potrzeby rozwojowe i edukacyjne uczniów

(90%) nauczycieli odpowiedziało, że tak, 10%, że częściowo.

(55%) wszystkich ankietowanych nauczycieli bierze udział w pracach zespołu ds. pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

W drugiej części ankiety znalazły się pytania skierowane tylko do wychowawców.

(100%) nauczycieli-wychowawców odpowiedziało twierdząco na pytanie 12: „Czy w Pana /Pani klasie są uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.”

Na pytanie 13: „Na jakiej podstawie uczniowie w Pana/Pani klasie są objęci pomocą?”

- opinia PPP – (100%);
- wniosek nauczyciela lub wychowawcy – (57%);
- wniosek psychologa lub pedagoga – (43%);
- obserwacja nauczyciela – (29%);
- decyzja dyrektora – (14%);

We wszystkich klasach I – III gimnazjum są uczniowie z opinią bądź orzeczeniem PPP (pytanie nr 14) , w tym dla dwojga z nich opracowano Indywidualne Programy Terapeutyczno-Edukacyjne, (pytanie nr 15).

Wszyscy wychowawcy deklarują, że poinformowali rodziców swoich wychowanków o zajęciach pozalekcyjnych w szkole, (pytanie nr 16), i że założyli indywidualne teczki ucznia (pytanie nr 17), również (100 %) deklaruje, że bierze udział w spotkaniach zespołu ds PPP, (pytanie nr 18).

Ankietowani nauczyciele potwierdzają (100%), że w takich spotkaniach biorą udział również rodzice uczniów zapraszani przez dyrektora (pytanie nr 19).

Na pytanie 20: „Czy w spotkaniach zespołu ds. PPP uczestniczą specjaliści z zewnątrz?”

(70%) wychowawców udzieliło odpowiedzi twierdzącej, pozostali przeczącej, rozbieżność ta wynika zapewne z faktu, iż organizowane są spotkania ze specjalistami, w których nie uczestniczą wszyscy wychowawcy, ponieważ nie uczą danego ucznia/uczniów których spotkanie dotyczy.

Na pytanie 21: “ Kiedy i gdzie dokonuje się oceny efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej?”

- na spotkaniach zespołu ds PPP – (100 %);
- podczas semestralnych Rad Pedagogicznych – (86%);
- analizując wyniki konkursów przedmiotowych i artystycznych oraz na spotkaniach zespołów przedmiotowych po (14%);

Na pytanie 22: “Czy może Pan/Pani wskazać efekty pracy z uczniem objętym pomocą pp?”

- poprawa ocen; promocja do klasy wyższej i uspołecznienie po (100%);
- zmiana zachowania i pozytywne oceny z przedmiotów, z których ma zajęcia wyrównawcze po (71%);
- uczeń lepiej radzi sobie z czytaniem; podniesienie poziomu umiejętności czytania, pisania i liczenia; zapamiętanie i utrwalenie materiału z lekcji lepsze oceny ze sprawdzianów; opanowanie materiału

- po (57%);
- wzrost motywacji do nauki; poprawienie techniki czytania; samodzielne myślenie – po (43%)
- rozwój wymowy – (29%);
- rozwój manualny – (14%);

Nauczyciele korzystają ze wsparcia Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przede wszystkim w sytuacjach potrzeby pełniejszej diagnozy trudności ucznia oraz konieczności udzielenia wsparcia i pomocy uczniowi i jego rodzinie w sytuacjach problemowych.

7.1.3 Wywiad z dyrektorem szkoły

Na pytanie nr 1: „Jak jest zorganizowana pomoc psychologiczno-pedagogiczna dla uczniów Gimnazjum?” dyrektor szkoły Pan Marek Cimochoński powiedział o zapisach ustawy o systemie oświaty oraz przepisach wykonawczych, takich jak rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2013r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz rozporządzeniu MEN z dnia 24 lipca 2015r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole, udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy klas oraz specjaliści wykonujący w szkole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w szczególności psycholog, pedagog, logopeda, doradca zawodowy i terapeuci pedagogiczni, co stanowi podstawę w udzielaniu pomocy pp, Pan dyrektor podkreślił także znaczenie współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w obszarze udzielania ppp poprzez realizowanie zaleceń oraz dostosowań w pracy z uczniami.

Na pytanie nr 2: “Jak wygląda frekwencja na zajęciach uczniów objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną?” Pan dyrektor powiedział, że jest ona monitorowana na bieżąco i uzależniona od wielu okoliczności oraz form udzielanej pomocy, waha się w granicach 75-100%. Nieobecności zazwyczaj spowodowane są usprawiedliwionymi nieobecnościami ucznia danego dnia w szkole.

Zdaniem Pana dyrektora proponowane przez szkołę różnorodne formy i sposoby udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej zaspokajają potrzeby uczniów w tym zakresie, (pytanie nr 3).

W szkole na bieżąco jest udzielana pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniom i rodzicom w następujących formach:

- nauczanie indywidualne;
- zajęcia rewalidacyjne;
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne;
- zajęcia wyrównawcze i rozwijające;
- doradztwo zawodowe;
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym;
- warsztaty, szkolenia i konsultacje dla rodziców;

Pan dyrektor podkreślił znaczenie planów pracy wychowawców klas oraz programu profilaktyki i programu wychowawczego szkoły w organizacji sposobów udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom gimnazjum.

Pan dyrektor na chwilę obecną pozytywnie ocenia efekty udzielanej uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej, zaznacza jednak że głębsza analiza będzie możliwa pod koniec roku szkolnego. Deklaruje, że będzie czynił starania, aby poprawić funkcjonowanie ppp w szkole poprzez angażowanie organizacji pozarządowych i instytucji działających na rzecz rodziny, dzieci i młodzieży w szerszym zakresie.

7.1.4 Wywiad z psychologiem szkolnym.

Na pytanie 1: „Jakie działania są realizowane w szkole w celu wspomaganie rozwoju uczniów?” psycholog szkolny Pani Emilia Żelazkiewicz wymieniła następujące formy pomocy psychologiczno-pedagogicznej:

a) Zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze

Organizowane dla uczniów mających trudności w nauce, w szczególności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego.

b) Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne

Organizowane dla uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się.

c) Zajęcia logopedyczne

Przeznaczone dla uczniów z zaburzeniami mowy, które powodują zaburzenia komunikacji językowej oraz utrudniają naukę.

d) Zajęcia rozwijające uzdolnienia

Organizowane dla uczniów szczególnie uzdolnionych, prowadzone z naciskiem na wykorzystanie aktywnych metod pracy.

f) Warsztaty, porady i konsultacje

Te formy pomocy prowadzą nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych, specjaliści pracujący w szkole oraz zapraszani specjaliści z zewnątrz dla uczniów i rodziców.

Pani psycholog zwróciła również uwagę na znaczenie realizowanych działań profilaktycznych oraz wychowawczych w bieżącej pracy z uczniem w celu wspomaganie jego rozwoju.

Według psychologa szkolnego w Gimnazjum w Bieżuniu praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych jest przez nauczycieli indywidualizowana zgodnie z potrzebami uczniów (pytanie nr 2). Podstawowym celem dostosowania wymagań do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów jest wyrównanie jego szans edukacyjnych, usprawnienie funkcjonowania w czasie zajęć edukacyjnych, a także samodzielnej pracy wykonywanej pod kierunkiem rodziców w domu oraz zapobieganie wtórnym trudnościom w sferze emocjonalno- motywacyjnej.

Dlatego nauczyciele najczęściej stosują (przykłady):

a) Działania sprzyjające pokonywaniu trudności ucznia w zakresie zaburzeń koncentracji uwagi:

- podawanie ważnych informacji w krótkich komunikatach
- sadzanie ucznia blisko siebie, plecami do innych
- zadbanie, by na jego ławce były tylko potrzebne rzeczy

b) Działania sprzyjające pokonywaniu trudności ucznia w zakresie czytania:

- niepytanie ucznia z czytania głośnego w klasie przy wszystkich
- dawanie więcej czasu na czytanie tekstów, instrukcji, poleceń, szczególnie podczas sprawdzianów, w miarę potrzeby pomaganie w ich odczytaniu
- przyzwyczajanie ucznia do zakreślania w tekście ważnych informacji lub fragmentów
- powiększanie druku (sprawdziany, czytanki, ćwiczenia)

c) Działania sprzyjające pokonywaniu trudności ucznia w zakresie pisania (w tym grafii):

- wydłużanie czasu pracy przy pisaniu, przepisywaniu i pracach sprawdzających lub ograniczanie długości przepisywanego tekstu
- nie obniżanie ocen za błędy ortograficzne w pracach
- unikanie stosowania pisania ze słuchu jako sprawdzenia nabytych umiejętności
- zezwolenie (w miarę możliwości) na ustną formę sprawdzania wiedzy

d) Działania sprzyjające pokonywaniu trudności ucznia w zakresie arytmetyki:

- dawanie dziecku potrzebnego mu czasu na policzenie, okazywanie cierpliwości
- ograniczanie ilości zadań i ćwiczeń (lub/i) rozbijanie zadań złożonych na pojedyncze kroki operacyjne
- podczas oceny branie pod uwagę toku myślenia, nawet, gdy ostateczny wynik jest błędny
- w trakcie rozwiązywania zadań tekstowych – sprawdzanie czy uczeń przeczytał treść zadania i czy prawidłowo je zrozumiał, w razie potrzeby udzielanie wskazówek
- stosowanie zasady wielozmysłowego przekazywania treści matematycznych na konkretach, obrazkach, symbolach, odwoływanie się do praktycznych doświadczeń

e) Działania sprzyjające pokonywaniu trudności ucznia w zakresie języków obcych:

- zwalnianie tempa wypowiedzianych słów (w fazie prezentacji leksyki) a nawet wypowiedzianie ich hiperpoprawnie
- dawanie większej ilości czasu na opanowanie słówek
- objaśnianie nowych wyrazów za pomocą polskiego odpowiednika, kontekstu, obrazka.

Na pytanie 3: „W jaki sposób zorganizowane są w szkole zajęcia wynikające z pomocy pp, tj.: zajęcia rozwijające uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia rewalidacyjne oraz inne zajęcia wspomagające rozwój uczniów”? psycholog szkolny odpowiedziała, że:

Obowiązującym uregulowaniem prawnym dotyczącym udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w Gimnazjum w Bieżuniu jest rozporządzenie MEN z 30 kwietnia 2013 roku.

Oferta pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest skierowana "jak najbliżej ucznia", tzn. w środowisku jego nauczania i wychowania - w szkole i środowisku rodzinnym (poprzez działania wspierające rodziców). Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole jest dobrowolne i nieodpłatne. Udzielana jest ona uczniom przede wszystkim w trakcie bieżącej pracy z nimi. Udzielają jej nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści, a w szczególności: psycholog, pedagog, logopeda, doradca zawodowy i terapeuci pedagogiczni.

W przypadku stwierdzenia przez nauczyciela, wychowawcę klasy lub dyrektora szkoły, że konieczne jest objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną, odpowiednio wychowawca klasy planuje i

koordynuje udzielanie uczniowi pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym ustala formy udzielania tej pomocy, okres ich udzielania oraz wymiar godzin, w którym poszczególne formy będą realizowane.

Gimnazjum współpracuje przede wszystkim z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w celu rozpoznawania potrzeb psychofizycznych uczniów (pytanie nr 4). Współpraca ta jest pomocna w zakresie:

- diagnozowania uczniów, w szczególności w celu określenia ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych,
- wyjaśnienia mechanizmów ich funkcjonowania w odniesieniu do zgłaszanego problemu oraz wskazania sposobu rozwiązania tego problemu,
- udzielania uczniom oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej w tym:
  - a. prowadzenie terapii dzieci i młodzieży oraz ich rodzin;
  - b. udzielanie wsparcia dzieciom i młodzieży wymagającym pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
  - c. udzielanie pomocy rodzicom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz indywidualnych możliwości psychofizycznych dzieci i młodzieży oraz w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych;
- realizowania zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję szkoły, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych.

W roku szkolnym 2015/2016 w Gimnazjum w Bieżuniu objętych różnymi formami pomocy psychologiczno-pedagogicznej jest 43 uczniów, w tym 35 uczniów z opiniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, 2 z orzeczeniami o kształceniu specjalnym, w tym jeden z tych uczniów jest objęty nauczaniem indywidualnym, ponadto 3 uczniów posiada orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego oraz 4 uczniów objętych jest pomocą psychologiczno-pedagogiczną na podstawie rozpoznania pedagogicznego.

8. WNIOSKI Z BADAŃ

W roku szkolnym 2015/2016 przeprowadzona została ewaluacja wewnętrzna w obszarze procesów zachodzących w szkole, w zakresie organizowania i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Projekt ewaluacji był przygotowany przez Zespół ds. ewaluacji w wyznaczonym terminie. Narzędzia badawcze zostały opracowane zespołowo, konsultowane i akceptowane przez dyrekcję szkoły.

Zbieranie informacji odbywało się zgodnie z opracowanym harmonogramem. Raport końcowy z ewaluacji został sporządzony w zaplanowanym terminie.

PODSUMOWANIE:

Mocne strony:

- W gimnazjum w Bieżuniu rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia.
- Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub

pomocy psychologiczno-pedagogicznej są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia.

- Szkoła współpracuje z poradnią psychologiczno - pedagogiczną i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną.
- Szkoła oferuje uczniom ciekawą i atrakcyjną w opinii uczniów ofertę zajęć pozalekcyjnych, która jest zgodna z ich potrzebami.
- W opinii (82%) przebadanych rodziców nauczyciele dostosowują wymagania do indywidualnych potrzeb dziecka.
- W opinii (86%) rodziców nauczyciele przestrzegają zaleceń zawartych w opiniach i orzeczeniach w pracy z ich dziećmi,
- Nauczyciele indywidualizują pracę z uczniami podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych.
- Nauczyciele zauważają efekty pracy z uczniami objętymi pomocą pp w postaci:
  - poprawy ocen; promocji do klasy wyższej i uspołecznienie po (100%);
  - zmiany zachowania i pozytywne oceny z przedmiotów, z których uczeń ma zajęcia wyrównawcze po (71%);
- 100% nauczycieli zna zalecenia opinii i orzeczeń poradni psychologiczno-pedagogicznych.
- Nauczyciele korzystają ze wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w kontekście pracy z uczniem, poszukując informacji i wskazówek do pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- Blisko 82% ankietowanych uczniów uczęszcza na zajęcia dodatkowe.
- Uczniowie uważają, że uczestnictwo w zajęciach proponowanych przez szkołę wpływa na ich wyniki w nauce: (57%) ankietowanych odpowiedziało twierdząco.
- Uczniowie w (61%) są usatysfakcjonowani z oferty zajęć pozalekcyjnych w gimnazjum.
- W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest organizowana i przeprowadzana zgodnie z potrzebami uczniów i rodziców.

Słabe strony:

- Uczniowie nie zawsze systematycznie uczestniczą w zajęciach dodatkowych.
- Największy wpływ na realizację wymaganej liczby zajęć ma duże obciążenie i zmęczenie uczniów, wynikające z ograniczonych możliwości organizacji zajęć w różnych dniach.
- Brak możliwości uczestnictwa uczniów na różnych zajęciach w związku z powyższymi problemami.

REKOMENDACJE DO DALSZEJ PRACY NA ROK SZKOLNY 2016/2017:

1. Kontynuować zajęcia wspomagające i wyrównujące szanse edukacyjne.
2. Stwarzać taką atmosferę zajęć pozalekcyjnych, by udział w nich był dla uczniów formą nagrody.
3. Mobilizować uczniów do większego i częstszego uczestnictwa w zajęciach pozalekcyjnych.
4. W miarę możliwości organizować zajęcia w różnych dniach i godzinach, dając możliwość uczestnictwa w nich uczniom z różnych klas.
5. Wyróżniać dyplomem lub nagrodą uczniów uczęszczających na 3 zajęcia pozalekcyjne w tygodniu.
6. Zadbać o dalszą dobrą współpracę z instytucjami zewnętrznymi i środowiskiem lokalnym.

*Raport opracowali:
Emilia Żelazkiewicz
Artur Kraśniewski
Justyna Ludwiczak*